

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annettua lakia siten, että alle kolmevuotiaan lapsen vanhemmalle tai muulle huoltajalle maksettava osittainen hoitoraha korvataan uudella joustavalla hoitorahalla. Etuuden määrä olisi porrastettu sen saajan keskimääräisen viikoittaisen työssäoloajan mukaan kahteen tasoon niin, että alempi määrä olisi 160 euroa ja korkeampi 240 euroa kuukaudessa. Joustavaa hoitorahaa maksettaisiin työ- tai virkasuhteessa oleville sekä yrittäjille ja maatalousyrittäjille, kuten osittaista hoitorahaakin. Osittaisesta hoitorahasta poiketen sitä maksettaisiin lisäksi myös apurahan saajille.

Osittaisen hoitorahan saantiedellytykset säilyisivät nykyisellään lapsen perusopetuksen ensimmäisen ja toisen lukuvuoden ajalta sekä oppivelvollisuuskoulun aloittamista edeltävältä lukuvuodelta, jos lapsi osallistuu silloin oppivelvollisena esiopetukseen. Jos lapsi kuuluu pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin, osittaista hoitorahaa olisi edelleen oikeus saada siihen saakka, kun lapsen kolmas lukuvuosi perusopetuksessa päättyy. Osittaisen hoitorahan määrä, 96,41 euroa kuukaudessa, säilyisi niin ikään nykyisellään.

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 13 §:n 1 momentin mukaan oikeus osittaiseen hoitorahaan on virka- tai työsuhteessa olevalla Suomessa tosiasiallisesti asuvalla alle kolmi-vuotiaan lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, jonka keskimääräinen viikoittainen työaika on lapsen hoidon vuoksi enintään 30 tuntia. Oikeus osittaiseen hoitorahaan on samoin edellytyksin myös lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, joka toimii yrittäjänä ja jolla on yrittäjän eläkelaisa (1272/2006) tarkoitettu vakuutus tai joka toimii maatalousyrittäjänä ja jolla on maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 10 §:ssä tarkoitettu vakuutus. Säännös mahdollistaa osittaisen hoitorahan maksamisen myös niin kutsutulle etävanhemmalle eli vanhemmalle, joka ei asu lasten kanssa samassa taloudessa.

Osittaista hoitorahaa maksetaan myös silloin, kun lapsi on peruskoulun ensimmäisellä tai toisella luokalla taikka esiopetuksessa, jos hän osallistuu oppivelvollisena esiopetukseen oppivelvollisuuskoulun aloittamista edeltävänä vuonna. Jos lapsi kuuluu pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin, osittaista hoitorahaa maksetaan kunnes hänen kolmas lukuvuotensa perusopetuksessa päättyy. Lapsi kuuluu pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin, kun hänen oppivelvollisuutensa alkaa kuusivuotiaana ja jatkuu 11 vuotta.

Osittaista hoitorahaa ei makseta, jos lapsen vanhempi tai muu huoltaja itse hoitaa lasta saaden kotihoidon tukea. Sitä ei myöskään makseta ajalta, jolta perheellä on oikeus saada erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa. Jos perheellä ei ole oikeutta äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaan taikka osittaiseen vanhempainrahaan, osittaista hoitorahaa ei kuitenkaan makseta ennen kuin etuuksien maksamiselle sairausvakuutuslaissa (1224/2004) säädetty aika on päättynyt.

Osittaista hoitorahaa voi saada samanaikaisesti yksityisen hoidon tuen kanssa tai kotihoidon tuen kanssa, jos lasta hoitaa muu henkilö kuin vanhemmat tai muu huoltaja.

Kunnan järjestämä päivähoito ei estä osittaisen hoitorahan saamista.

Osittaista hoitorahaa maksetaan sille lasta hoitavalla vanhemmalle tai huoltajalle, joka tekee kokoaikatyötä lyhempää työaikaa. Kummallakin vanhemmalla ja huoltajalla on oikeus tukeen saman kalenterikuukauden ajalta, jos he hoitavat lasta eri aikoina. Tukea maksetaan vain yhdestä lapsesta kerrallaan, vaikka perheessä olisi useampi tukeen oikeuttava lapsi.

Osittaisen hoitorahan saaminen ei edellytä osittaisen hoitovapaan käyttämistä, mutta hakijan on osoitettava, että hänen keskimääräinen työaikansa on enintään 30 tuntia viikossa lapsen hoidon vuoksi. Työtunnit voivat vaihdella viikoittain, kunhan ne ovat kalenterikuukauden ajalta keskimäärin enintään 30 tuntia viikossa. Työntekijän tulee osittaista hoitorahaa hakiessaan esittää työntäjän selvitys keskimääräisestä viikoittaisesta työtuntimäärästä.

Osittaisen hoitorahan suuruus vuonna 2013 on 96,41 euroa kalenterikuukaudessa ja se on veronalaista tuloa.

Suomessa pienten lasten vanhemmat ovat tyypillisesti joko kokonaan kotona lapsia hoitamassa tai kokoaikatyössä. Osa-aikatyön tekeminen on vähäistä. Osittaisen hoitorahan piirissä on nykyään vuosittain vain muutama prosentti alle kolmevuotiaista, kun kotihoidon tuella hoidettujen alle kolmevuotiaiden osuus on puolet. Tutkimukset viittaavat siihen, että nykyistä selvästi useampi vanhempi haluaisi tehdä osa-aikatyötä, mutta osa-aikatyön esteinä pidetään ennen kaikkea taloudellisia sekä työn luonteeseen liittyviä tekijöitä.

Osittaisen hoitorahan menot vuonna 2012 olivat 14,3 miljoonaa euroa. Etuutta maksettiin alle kolmevuotiaiden hoidosta 5,6 miljoonaa ja sitä vanhempien lasten hoidosta 8,6 miljoonaa euroa. Kokonaismenot ovat kasvaneet hiukan vuodesta 2010 lukien. Osittaisen hoitorahan käyttö on kuitenkin ollut melko vähäistä. Sitä maksettiin vuoden 2012 lopussa alle kolmevuotiaiden lasten hoidosta 5 025:lle ja sitä vanhempien lasten hoidosta 8 119:lle saajalle.

2 Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset

2.1 Tausta

Esityksen tavoitteena on lisätä pienten lasten vanhempien ja muiden huoltajien mahdollisuuksia sovittaa yhteen perhe- ja työelämä nykyistä joustavammin parantamalla heidän taloudellisia mahdollisuuksiaan osa-aikaiseen työskentelyyn. Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelman (s. 63 Perheen ja työn yhteensovittaminen) mukaan vanhempien osa-aikatyön mahdollisuuksia lisätään sekä arvioidaan mahdollisuudet korottaa osittaista hoitorahaa ja joustavoittaa sen käyttämömahdollisuuksia. Hallitusohjelmassa todetaan myös, että kotihoidontukea saavien henkilöiden asteittaista siirtymistä työelämään edistetään yhdistämällä varhaiskasvatuspalvelut ja taloudellinen tuki.

Hallitusohjelmaan kirjattujen tavoitteiden toteuttamiseksi sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö asetti syyskuussa 2012 työryhmän selvittämään kotihoidon tuen ja lasten hoitojärjestelmän joustavuuden edistämistä. Työryhmän tuli selvittää, miten kotihoidon tukea saavien asteittaista siirtymistä työelämään edistetään yhdistämällä varhaiskasvatuspalvelut ja taloudellinen tuki. Tavoitteena oli löytää keinoja parantaa työn ja perhe-elämän yhteensovittamista ja vähentää perhevapaiden aiheuttamia työurien katkoksia sekä joustavoittaa päivähoitojärjestelmän toimivuutta. Työryhmän ehdotti helmikuussa 2013 julkaistussa muistiossaan (STM 2013:4) muutoksia sekä lasten hoidon tukijärjestelmään että lasten päivähoitosta perittävien maksujen määrätymisperusteisiin.

Työryhmä totesi, että osittaisen hoitorahan taso on nykytilanteessa matala ja se kompensoi heikosti lyhyemmästä työajasta koituvaa ansionmenetystä erityisesti lyhyttä osa-aikatyöviikkoa tekevien kohdalla.

Esityksessä ehdotetaan toteutettavaksi työryhmän ehdotus, jonka mukaan alle kolmevuotiaiden lasten vanhemmille maksettava osittainen hoitoraha korvataan uudella joustavalla hoitorahalla. Osittaiseen hoitorahaan verrattuna joustavan hoitorahan määrä olisi korkeampi ja saantiedellytykset hieman väljemmät.

2.2 Osittainen hoitoraha

Osittaista hoitorahaa koskevaa lain 13 §:ää ehdotetaan muutettavaksi niin, että siitä poistetaan maininnat alle kolmevuotiaasta lapsesta. Lisäksi osittaisen hoitorahan määrä päivitettäisiin vuoden 2013 tasolle, eli se olisi 96,41 euroa kalenterikuukaudessa. Etuuksien päällekkäisyyden estämiseksi pykälässä säädetäisiin, että osittaista hoitorahaa ei makseta lapsen vanhemmalle tai huoltajalle siltä ajalta, kun hänelle maksetaan joustavaa hoitorahaa. Hyvään hallintoon kuuluu, että jos asiakkaalla olisi oikeus sekä osittaiseen hoitorahaan että joustavaan hoitorahaan, Kansaneläkelaitos myöntää hänelle joko suoraan sen etuuden, joka on hänelle edullisempi, tai ainakin ohjaa hänet hakemaan edullisempaa etuutta.

Muilta osin säännöksen asiasisältö säilyisi nykyisellään, mutta sen rakennetta ja kirjoitustasua ehdotetaan selkeytettäväksi.

Osittaisen hoitorahan saantiedellytykset säilyisivät siten nykyisellään lapsen perusopetuksen ensimmäisen ja toisen lukuvuoden ajalta sekä oppivelvollisuuskoulun aloittamista edeltävältä lukuvuodelta, jos lapsi osallistuu silloin oppivelvollisena esiopetukseen. Jos lapsi kuuluu pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin, osittaista hoitorahaa olisi edelleen oikeus saada siihen saakka, kun lapsen kolmas lukuvuosi perusopetuksessa päättyy.

2.3 Joustava hoitoraha

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 13 a §, jossa säädettäisiin joustavasta hoitorahasta. Sen saamisen perusedellytykset ja määrät määriteltäisiin pykälän 1 momentissa. Oikeus joustavaan hoitorahaan olisi Suomessa tosiasiallisesti asuvalla alle kolmevuotiaan lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, joka osallistuu lapsen hoitoon. Joustava hoitoraha on osittaisen hoitorahan tavoin tarkoitettu myös lapsen kanssa eri taloudessa asuvalle vanhemmalle tai huoltajalle.

Maksamisen edellytyksenä on, että hakijan keskimääräinen viikoittainen työaika on tavanomaista lyhyempi. Joustavaa hoitorahaa maksettaisiin 240 euroa kuukaudessa, jos työaika on enintään 22,5 tuntia viikossa tai enintään 60 prosenttia alan tavanomaisesta

kokopäivätyön työajasta. Tämä vastaisi noin kolmea työpäivää viikossa tai 4,5 tuntia päivässä. Etuuden määrä olisi 160 euroa kuukaudessa, jos työaika on yli 22,5 mutta enintään 30 tuntia viikossa tai enintään 80 prosenttia alan tavanomaisesta kokopäivätyön työajasta. Tällöin työaika olisi noin neljä päivää viikossa tai kuusi tuntia päivässä.

Alle kolmevuotiaan lapsensa hoitoon osallistuva vanhempi tai muu huoltaja voi saada etuutta välittömästi aloittaessaan uudessa työssä tai nykyisessä työssään, jossa työaikaan liittyvä edellytys täyttyy. Joustavan hoitorahan hakijan tulee esittää Kansaneläkelaitokselle selvitys keskimääräisestä viikoittaisesta työtuntimäärästä tai alan tavanomaisesta kokopäivätyön työajasta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, minkä tyyppinen työskentely on edellytyksenä joustavan hoitorahan saannille. Ehdotuksen mukaan vanhemman tai huoltajan on oltava työ- tai virkasuhteessa tai toimittava yrittäjien eläkelain (1272/2006) mukaisesti vakuutettuna yrittäjänä taikka maatalousyrittäjien eläkelain (1280/2006) 10 §:n mukaisesti vakuutettuna maatalousyrittäjänä. Tältä osin edellytykset ovat samat kuin osittaisen hoitorahan saannissa. Apurahan saajien sosiaaliturvan parantamiseksi esityksessä ehdotetaan, että oikeus joustavaan hoitorahaan kuuluu lisäksi vanhemmalle tai huoltajalle, jolla on maatalousyrittäjien eläkelain 10 a §:ssä tarkoitettu vakuutus. Vakuuttamisvelvollisuus on kaikilla niillä Suomen sosiaaliturvaan kuuluvilla apurahansaajilla, jotka ovat saaneet Suomesta myönnetyn työskentelyapurahan vuonna 2009 tai sen jälkeen. Apurahansaajan vakuutus on määräaikainen.

Osittaisen hoitorahan tavoin myös joustavaan hoitorahaan olisi oikeus molemmilla vanhemmilla tai huoltajilla saman kalenterikuukauden ajalta, jos he eivät ole yhtäaikaista poissa työstä lapsen hoidon vuoksi. Tästä säädettäisiin pykälän 3 momentissa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin joustavan hoitorahan maksamisen esteistä, jotka ovat samat kuin osittaisessa hoitorahassa. Joustavaa hoitorahaa ei maksettaisi, jos lapsen vanhempi tai muu huoltaja itse hoitaa lasta saaden kotihoidon tukea. Etuuden maksaminen estyisi myös silloin, kun vanhemmalla tai huoltajalla on oikeus äitiys-, isyys-

tai vanhempainrahaan taikka osittaiseen vanhempainrahaan. Joissakin tapauksissa edellä mainittuja etuuksia voitaisiin maksaa lapsen iän perustella, mutta vanhemmalla tai huoltajalla ei muusta syystä ole oikeutta niihin. Tällöin joustavaa hoitorahaa ei maksettaisi sinä aikana, kun etuuksien maksamiselle sairausvakuutuslaissa säädetty aika jatkuu. Erityisäitiysrahan saaminen on myös esteenä joustavan hoitorahan maksamiselle.

Lastenhoidon tuet sidottiin kansaneläkeindeksiin maaliskuun alusta 2011. Asiasta säädetään lain 26 §:ssä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi viittaus ehdotetun lain 13 a §:ään, jotta myös joustava hoitoraha olisi vastaavalla tavalla indeksisidonnainen.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Kunta korvaa osittaisen hoitorahan ja joustavan hoitorahan maksamisesta Kansaneläkelaitokselle aiheutuneet kustannukset lain 9 §:n nojalla. Kunnalle aiheutuviin menoihin maksetaan peruspalvelujen valtionosuutta lain 12 §:n nojalla. Osittaisen hoitorahan korvaaminen joustavalla hoitorahalla toisaalta lisää kuntien ja valtion kustannuksia mutta toisaalta myös vähentää niitä. Kokonaisuudessaan kustannusvaikutusten arvioidaan jäävän vähäisiksi.

Esityksen todennäköinen vaikutus on, että osa niistä vanhemmista, jotka nykyisin hoitavat lasta kotona kotihoidon tuen avulla, siirtyy osa-aikaiseen työhön ja joustavan hoitorahan saajiksi. Tällaisia henkilöitä arvioidaan olevan noin 2 400. Kotihoidon tuesta kunnille aiheutuvat kustannukset vähenisivät tämän siirtymän johdosta vajaalla kuudella miljoonalla eurolla.

Nykyisistä osittaisen hoitorahan saajista noin 4 600 hoitaa tuen turvin alle kolmevuotista lasta. He saisivat jatkossa joustavaa hoitorahaa, jonka määrä on osittaista hoitorahaa suurempi. Tämä lisäisi kuntien kustannuksia noin viidellä miljoonalla eurolla. Lisäksi arvioidaan, että noin 500 henkilöä siirtyisi kokopäivätyöstä osa-aikaiseen työhön ja joustavan hoitorahan saajiksi. Tämä lisäisi kuntien kustannuksia arviolta runsaalla miljoonalla eurolla.

Valtioneuvosto päätti 27 päivänä maaliskuuta 2013 osana valtiontalouden kehyspäätöstä, että työn ja perhe-elämän yhteensovittamista edistetään ottamalla käyttöön joustava hoitoraha. Kotihoidon tuen, osittaisen hoitorahan ja joustavan hoitorahan maksamisesta kunnille aiheutuvien kokonaiskustannusten arvioidaan vähenevän vuosina 2014—2017 noin 0,2 miljoonalla eurolla. Vastaavasti valtionosuusmenojen arvioidaan vähenevän 0,07 miljoonalla eurolla vuoden 2013 valtionosuusprosentin (30,96 %) mukaisesti lasketuna.

Esityksen johdosta lasten kunnallisen päivähoiton tarve ja kysyntä lisääntyisivät. Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmässä arvioitiin, että kuntien päivähoitomenot kasvaisivat esityksen johdosta noin 36 miljoonalla eurolla. Valtiontalouden kehyspäätöksessä 2014—2017 on tämän mukaisesti arvioitu, että valtionosuusmenot kasvaisivat vuodesta 2014 lukien 11 miljoonalla eurolla vuodessa. Tästä johtuva valtionosuusmenojen lisäys on otettu huomioon valtion talousarvioesityksen 2014 valmistelussa momentilla 28.90.30. Kunnille aiheutuvia kustannuksia tullaan seuraamaan vuosittain.

3.2 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Osittaisen hoitorahan korvaaminen joustavalla hoitorahalla lisää työnteon kannustavuutta, koska se mahdollistaa osa-aikatyön tekemisen nykyistä paremmin. Samalla se tukee työn ja perhe-elämän yhteensovittamista.

Osa-aikatyön kannustavuuden lisääminen voi edistää työelämään siirtymistä niiden vanhempien kohdalla, jotka nykyään hoitavat lasta kotona kotihoidon tuen turvin. Se voi motivoida työsuhteessa olevia palaamaan perhevapaalta nykyistä aikaisemmin, koska työ- ja perhe-elämä ovat joustavan hoitorahan turvin paremmin sovitettavissa yhteen pienen lapsen kanssa. Työelämään vähemmän kiinnittyneet puolestaan voivat saada osa-aikatyöstä työkokemusta, joka voi edistää siirtymistä myöhemmin kokopäivätyöhön. Esityksellä on siten suotuisia vaikutuksia syrjäytymisen ehkäisemisessä sekä perhevapaista johtuvien palkka- ja urakehityk-

seen liittyvien erojen tasoittumisessa sekä perheiden hyvinvoinnissa.

Taloudellisesti aiempaa kannattavampi ja joustavampi etuus voi lisäksi edistää sen käytön tasaisempaa jakautumista äitien ja isien kesken. Vanhemmat voivat etuuden turvin hoitaa lasta kokonaan kotona, jos molemmat tekevät osa-aikaista työtä ja vuorottelevat lapsen hoitamisessa. On tärkeää, että pienten lasten vanhemmilla on erilaisia mahdollisuuksia järjestää työhön ja perheeseen liittyviä asioita. Joustava hoitoraha lisää näitä mahdollisuuksia.

Joustavan hoitorahan laajentaminen apurahansaajiin parantaa apurahansaajien sosiaaliturvaa. Lisäksi se yhdenmukaistaa apurahansaajina olevien pienten lasten vanhempien asemaa palkansaajavanhempien ja yrittäjävanhempien kanssa.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa. Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta: oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtionvarainministeriö, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Itä-Suomen aluehallintovirasto, Lounais-Suomen aluehallintovirasto, Lapin aluehallintovirasto, Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintovirasto, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Kansaneläkelaitos, Sosiaali- terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta, Vakuutusosasto, Folkhälsan, Suomen Kuntaliitto, Helsingin kaupunki, Turun kaupunki, Joensuun kaupunki, Rovaniemen kaupunki, Kajaanin kaupunki, Nokian kaupunki, Vaasan kaupunki, Raaseporin kaupunki, Lastensuojelun Keskusliitto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Väestöliitto, Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Svenska landbruksproducenternas centralförbund SLC r.f, Akava, Elinkeinoelämän keskusliitto, Kirkon sopimusvaltuuskunta, Kunnallinen työmarkkinalaitos, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö, Toimihenkilökeskusjärjestö. Lisäksi Adoptioperheet ja Monimuotoiset perheet -verkosto ovat toimittaneet asiasta lausunnon.

Esityksestä on käyty kuntalain (365/1995) 8 §:ssä tarkoitettu neuvottelu.

Esitys perustuu edellä mainitun kotihoidon tuen ja lasten hoitojärjestelmän joustavuuden edistämistä selvittäneen työryhmän ehdotuksiin. Työryhmässä oli sosiaali- ja terveystieteiden lisäksi edustettuna opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Suomen Kuntaliitto, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Akava, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ja pysyvänä asiantuntijana Kansaneläkelaitos.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Ehdotetun lain 13 ja 13 a §:ssä säädetyt rahamäärät vastaavat vuodelle 2013 vahvistettua kansaneläkeindeksin pistelukua, mistä säädettäisiin voimaantulosäännöksen 2 momentissa. Sen sijaan pykälässä tarkoitettu kotihoidon tuen hoitoraha (4 §) ja hoitolisä (5 §), vastaavat vuodelle 2010 vahvistettua pistelukua, kuten lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta annetun lain (1145/2010) voimaantulosäännöksessä säädetään.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 13 § ja 26 §, sellaisina kuin niistä ovat 13 § laissa 858/2009 ja 26 § laissa 1145/2010, sekä
lisätään lakiin uusi 13 a § seuraavasti:

13 §

Osittainen hoitoraha

Suomessa tosiasiallisesti asuvalla lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, jonka keskimääräinen viikoittainen työaika on lapsen hoidon vuoksi enintään 30 tuntia, on oikeus saada osittaista hoitorahaa:

- 1) lapsen perusopetuksen ensimmäisen ja toisen lukuvuoden ajalta;
- 2) lapsen oppivelvollisuuskoulun aloittamista edeltävältä lukuvuodelta, jos lapsi osallistuu silloin oppivelvollisena esiopetukseen;
- 3) lapsen perusopetuksen kolmannen lukuvuoden ajalta, jos lapsi kuuluu perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidentetyn oppivelvollisuuden piiriin.

Oikeus osittaiseen hoitorahaan on 1 momentissa säädetyin edellytyksin lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, joka työskentelee

- 1) virka- tai työsuhteessa;
- 2) yrittäjänä ja jolla on yrittäjän eläkelaislaissa (1272/2006) tarkoitettu vakuutus;
- 3) maatalousyrittäjänä ja jolla on maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 10 §:ssä tarkoitettu vakuutus.

Molemmilla vanhemmilla tai huoltajilla on oikeus saada osittaista hoitorahaa saman kalenterikuukauden ajalta, jos he eivät ole yhtäaikaisesti poissa työstä lapsen hoidon vuoksi.

Osittainen hoitoraha on 96,41 euroa kalenterikuukaudessa.

Osittaista hoitorahaa ei makseta lapsen vanhemmalle tai huoltajalle siltä ajalta kun:

- 1) hän itse hoitaa lasta saaden kotihoidon tukea;
- 2) hänellä on oikeus saada äitiys-, isyys-, tai vanhempainrahaa taikka osittaista vanhempainrahaa tai kun näiden etuuskien maksamiselle sairausvakuutuslaissa (1224/2004) säädetty aika jatkuu;
- 3) hänelle maksetaan erityisäitiysrahaa;
- 4) hänelle maksetaan 13 a §:ssä tarkoitettua joustavaa hoitorahaa.

13 a §

Joustava hoitoraha

Suomessa tosiasiallisesti asuvalla alle kolmevuotiaan lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, joka osallistuu lapsen hoitoon, on oikeus saada joustavaa hoitorahaa:

- 1) 240 euroa kalenterikuukaudessa, jos hänen keskimääräinen viikoittainen työaikansa on enintään 22,5 tuntia tai enintään 60 prosenttia alan tavanomaisesta kokopäivätyön työajasta; tai
- 2) 160 euroa kalenterikuukaudessa, jos hänen keskimääräinen viikoittainen työaikansa on enemmän kuin 22,5 tuntia mutta enintään 30 tuntia tai enintään 80 prosenttia alan tavanomaisesta kokopäivätyön työajasta.

Oikeus joustavaan hoitorahaan on 1 momentissa säädetyin edellytyksin lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, joka työskentelee

- 1) työ- tai virkasuhteessa;
- 2) yrittäjänä ja jolla on yrittäjän eläkelaiassa tarkoitettu vakuutus;
- 3) maatalousyrittäjänä ja jolla on maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:ssä tarkoitettu vakuutus;
- 4) apurahansaajana ja jolla on maatalousyrittäjän eläkelain 10 a §:ssä tarkoitettu vakuutus.

Molemmilla vanhemmilla tai huoltajilla on oikeus saada joustavaa hoitorahaa saman kalenterikuukauden ajalta, jos he eivät ole yhtäaikaisesti poissa työstä lapsen hoidon vuoksi.

Joustavaa hoitorahaa ei makseta lapsen vanhemmalle tai huoltajalle siltä ajalta kun:

- 1) hän itse hoitaa lasta saaden kotihoidon tukea;
- 2) hänellä on oikeus äitiys-, isyys-, tai vanhempainrahaan taikka osittaiseen vanhempainrahaan tai kun näiden etuuksien maksa-

miselle sairausvakuutuslaissa säädetty aika jatkuu;

- 3) hänelle maksetaan erityisäitiysrahaa.

26 §

Indeksisidonnaisuus

Lain 4, 5, 13 ja 13 a §:ssä säädettyjä rahamääriä, lukuun ottamatta 5 §:n 3 momentin mukaisia tulorajoja, tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

Lain 4 ja 5 §:ssä säädetyt rahamäärät, lukuun ottamatta 5 §:n 3 momentin mukaisia tulorajoja, vastaavat vuodelle 2010 ja lain 13 sekä 13 a §:ssä säädetyt rahamäärät vuodelle 2013 vahvistettua kansaneläkeindeksistä annetussa laissa tarkoitettua pistelukua.

Helsingissä 16 päivänä syyskuuta 2013

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Paula Risikko*

Liite
Rinnakkaistekstit

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 13 § ja 26 §, sellaisina kuin niistä ovat 13 § laissa 858/2009 ja 26 § laissa 1145/2010, sekä lisätään lakiin uusi 13 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

13 §

Osittainen hoitoraha

Osittainen hoitoraha

Virka- tai työsuhteessa olevalla Suomessa tosiasiallisesti asuvalla alle kolmevuotiaan lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, jonka keskimääräinen viikoittainen työaika on lapsen hoidon vuoksi enintään 30 tuntia, on oikeus saada osittaista hoitorahaa. Oikeus osittaiseen hoitorahaan on samoin edellytyksin myös lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, joka toimii yrittäjänä ja jolla on yrittäjän eläkelaisa (1272/2006) tarkoitettu vakuutus tai joka toimii maatalousyrittäjänä ja jolla on maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 10 §:ssä tarkoitettu vakuutus. Molemmilla vanhemmilla tai huoltajilla on oikeus saada osittaista hoitorahaa saman kalenterikuukauden ajalta, jos he eivät ole yhtäaikaisesti poissa työstä lapsen hoidon vuoksi.

Lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla on oikeus osittaiseen hoitorahaan 1 momentissa säädetyin edellytyksin myös lapsen perusopetuksen ensimmäisen ja toisen lukuvuoden ajalta sekä oppivelvollisuuskoulun aloittamista edeltävältä lukuvuodelta, jos lapsi osallistuu silloin oppivelvollisena esiopetukseen. Jos lapsi kuuluu perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitettun pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin, osittaista hoitorahaa on kuitenkin oikeus saada siihen saakka kunnes lapsen kolmas lukuvuosi perusopetuksessa

Suomessa tosiasiallisesti asuvalla lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, jonka keskimääräinen viikoittainen työaika on lapsen hoidon vuoksi enintään 30 tuntia, on oikeus saada osittaista hoitorahaa:

1) lapsen perusopetuksen ensimmäisen ja toisen lukuvuoden ajalta;

2) lapsen oppivelvollisuuskoulun aloittamista edeltävältä lukuvuodelta, jos lapsi osallistuu silloin oppivelvollisena esiopetukseen;

3) lapsen perusopetuksen kolmannen lukuvuoden ajalta, jos lapsi kuuluu perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitettun pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin.

Oikeus osittaiseen hoitorahaan on 1 momentissa säädetyin edellytyksin lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, joka työskentelee

1) virka- tai työsuhteessa;

2) yrittäjänä ja jolla on yrittäjän eläkelaisa tarkoitettu vakuutus;

3) maatalousyrittäjänä ja jolla on maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:ssä tarkoitettu vakuutus.

Molemmilla vanhemmilla tai huoltajilla on oikeus saada osittaista hoitorahaa saman kalenterikuukauden ajalta, jos he eivät ole yhtäaikaisesti poissa työstä lapsen hoidon

päättyy.

Osittainen hoitoraha on 90 euroa kalenterikuukaudessa.

Osittaista hoitorahaa ei makseta, jos lapsen vanhempi tai muu huoltaja itse hoitaa lasta saaden kotihoidon tukea. Osittaista hoitorahaa ei myöskään makseta ajalta, jolta perheellä on oikeus saada erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa. Jos perheellä ei ole oikeutta äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaan taikka osittaiseen vanhempainrahaan, osittaista hoitorahaa ei kuitenkaan makseta ennen kuin etuuksien maksamiselle sairausvakuutuslaissa säädetty aika on päättynyt.

vuoksi.

Osittainen hoitoraha on 96,41 euroa kalenterikuukaudessa.

Osittaista hoitorahaa ei makseta lapsen vanhemmalle tai huoltajalle siltä ajalta kun

- 1) hän itse hoitaa lasta saaden kotihoidon tukea;

- 2) hänellä on oikeus saada äitiys-, isyys-, tai vanhempainrahaa taikka osittaista vanhempainrahaa tai kun näiden etuuksien maksamiselle sairausvakuutuslaissa säädetty aika jatkuu;

- 3) hänelle maksetaan erityisäitiysrahaa;

- 4) hänelle maksetaan 13 a §:ssä tarkoitettua joustavaa hoitorahaa.

13 a §

Joustava hoitoraha

Suomessa tosiasiallisesti asuvalla alle kolmevuotiaan lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, joka osallistuu lapsen hoitoon, on oikeus saada joustavaa hoitorahaa:

- 1) 240 euroa kalenterikuukaudessa, jos hänen keskimääräinen viikoittainen työaikansa on enintään 22,5 tuntia tai enintään 60 prosenttia alan tavanomaisesta kokopäivätyön työajasta; tai

- 2) 160 euroa kalenterikuukaudessa, jos hänen keskimääräinen viikoittainen työaikansa on enemmän kuin 22,5 tuntia mutta enintään 30 tuntia tai enintään 80 prosenttia alan tavanomaisesta kokopäivätyön työajasta.

Oikeus joustavaan hoitorahaan on 1 momentissa säädetyn edellytyksin lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, joka työskentelee

- 1) työ- tai virkasuhteessa;

- 2) yrittäjänä ja jolla on yrittäjän eläkelain (1272/2006) tarkoitettu vakuutus;

- 3) maatalousyrittäjänä ja jolla on maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 10 §:ssä tarkoitettu vakuutus;

- 4) apurahansaajana ja jolla on maatalousyrittäjän eläkelain 10 a §:ssä tarkoitettu vakuutus.

Molemmilla vanhemmilla tai huoltajilla on oikeus saada joustavaa hoitorahaa saman kalenterikuukauden ajalta, jos he eivät ole yhtäaikaisesti poissa työstä lapsen hoidon

vuoksi.

Joustavaa hoitorahaa ei makseta lapsen vanhemmalle tai huoltajalle siltä ajalta kun

1) hän itse hoitaa lasta saaden kotihoidon tukea;

2) hänellä on oikeus äitiys-, isyys-, tai vanhempainrahaan taikka osittaiseen vanhempainrahaan tai kun näiden etuuksien maksamiselle sairausvakuutuslaissa säädetty aika jatkuu;

3) hänelle maksetaan erityisäitiysrahaa.

26 §

Indeksisidonnaisuus

Lain 4, 5 ja 13 §:ssä säädettyjä rahamääriä, lukuun ottamatta 5 §:n 3 momentin mukaisia tulo- ja meno-rajajoja, tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

26 §

Indeksisidonnaisuus

Lain 4, 5, 13 ja 13 a §:ssä säädettyjä rahamääriä, lukuun ottamatta 5 §:n 3 momentin mukaisia tulo- ja meno-rajajoja, tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

Lain 4 ja 5 §:ssä säädettyt rahamäärät, lukuun ottamatta 5 §:n 3 momentin mukaisia tulo- ja meno-rajajoja, vastaavat vuodelle 2010 ja lain 13 sekä 13 a §:ssä säädettyt rahamäärät vuodelle 2013 vahvistettua kansaneläkeindeksistä annetussa laissa tarkoitettua pistelukua.